

Evaluering af Gyldendals *abc.dk*

Lene Illum Hansen | Martin Reng

Intro

Lidt usædvanlig øvelse:

- Sekundært fokus på resultaterne fra evalueringen
- Primært: forsøge at sætte undersøgelsen og dens redskaber til debat

Digitalt læsemateriale

- ”abc.dk er et stort digitalt frilæsningsbibliotek ... Eleven åbner sin side og trækker en bog fra bogkassen op i "læsemaskinen". Eleven kan nu vælge at høre historien læst op med syntetisk tale først - eller selv forsøge at læse teksten”

Brugere

- Målgruppe: elever i 0.-2. klasse
- 45.000 brugere (2000 brugere hver dag)
- Mere end dobbelt så meget som Gyldendals næststørste digitale læremiddel *Digital retskrivning*

Effekt

- Primært: praksisbaseret effektevaluering der undersøger, hvordan læremidlet *virker*
- (Sekundært teoretisk baseret produktevaluering)
- Hvilken effekt har materialet på
 1. Eleverne?
 2. Læreren?
 3. Undervisningen?

Hvem?

- Observeret fire klasser på to skoler
- I Kolding: To 2. klasser med to forskellige lærere
- I Herning: En 0. klasse og en 2. klasse med to forskellige lærere
- Tidsramme: 1.2.08-1.7.08

1. redskab: Projektplan/milepæle

- Feb.: Projektbeskrivelse udarbejdes
- Mar.: Didaktisk analyse af *abc.dk*
- Mar.: Afklarende møde med Gyldendal
- Mar.: Spørgeguide udarbejdes
- Mar.: Undervisningsobserva. planlægges
- Uge 19: Undervisningsobservation + interview med to lærere i Kolding

Milepæle

- Uge 20: Undervisningsobservation + interview med to lærere i Herning
- Maj: Bearbejdning af data og udarbejdelse af skriftlig rapport
- Juni: Mundtlig afrapportering til Gyldendal
- 30.8.: Projekt afsluttet

Proces

1. Først teoretisk udgangspunkt: didaktisk analyse af læremidlet
2. Derefter observation af undervisning med fælles [kriterier](#) (Carsten Rønn på BA-konf.)
3. Interview med fire lærere med udgangspunkt i fælles [guide](#) (fokus på lærere, fordi de er indkøbere)

Kommentarer

- Den didaktiske analyse var forlaget ikke voldsomt interesseret i, men den var nødvendig for at kunne udarbejde undersøgelsens øvrige elementer
- Til gengæld var forlaget vældigt interesseret i to lister med konklusioner og anbefalinger:

Sammenfatning: Lærernes udpegning af materialets styrker

1. det er muligt at følge med i elevernes arbejde
– læreren kan tjekke opgavebesvarelsenerne og derved tjekke deres forståelse af det læste, og man kan se deres egne skriftlige produkter
2. skriftlighed inddrages meget
- ...
13. det er en del nemmere at hente bøger i *abc.dk* end på biblioteket

Sammenfatning: Lærernes anbefalinger

1. gør det muligt at kommentere direkte i elevernes produktioner, fx i en kommentarboks
2. lav spørgsmål til teksterne, der også går på fx ordforråd og lægger op til at besvare spørgsmål mellem linjerne
- ...
19. gør det muligt at kunne blande *billeder* fra de forskellige bøger til en ny bog

Læremidlets tre digitale styrker (MR)

1. Mulighed for at differentiere i et omfang som andre materialer ikke tillader: Eleverne kan læse den samme bog, men på det niveau der passer til deres læsekompetence. Derefter kan der arbejdes kollektivt med teksten
2. Læreren har mulighed for at studere og evaluere den enkelte elevs arbejde på meget nært hold (tidsligt resurseforbrug)

Læremidlets tre digitale styrker (MR)

3. Den digitale oplæser kompensere for, at vi ikke har én lærer pr. elev i læseundervisningen. Eleverne bliver selvhjulpne (frigiver tid til elever med særlige behov)

Metodiske overvejelser

- Tæt samarbejde med lærere. Deres kritik kom ofte til at ligne vores (eller omvendt?)
- I et efterskrift sammenfattede vi dog en række kritikpunkter, der ikke var kommet frem gennem interviewene
- Det valgte vi at eksplicitere i rapporten, men det er ikke uproblematisk:

Metodiske overvejelser

- Havde vi ikke distanceret os tilstrækkeligt til de interviewede lærere?
- Eller havde vi manipuleret dem til at udpege de styrker og svagheder i materialet, som vi selv mente var centrale?

Overvejelser over interview

- Sjældent interesse for udskrift af hele interviewmaterialet, derfor vælges relevante tekststeder ud, men
 1. Ikke objektivt
 2. Vi risikerer at overse - for forlaget - centrale passager

Metodiske overvejelser

- Muligt sammenstød mellem evaluators interesse for:
 1. Det gode læremiddel
 2. Eleven
- Og forlagets interesse for:
 1. Det sælgende læremiddel
 2. Læreren

Forretningsmodeller

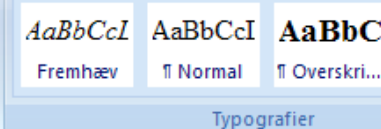
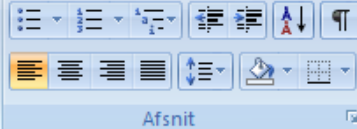
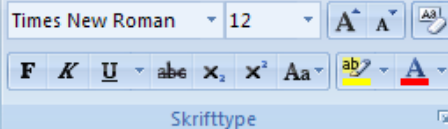
- Ofte vil forlagsredaktøren følge evalueringsprocessen tæt
- Hvordan balancerer vi mellem:
 - a. Tandløse/duksede evalueringer
 - b. Kritiske evalueringer, der ikke bliver de sidste for læremiddel.dk?
- Skal der en særlig vejledning eller hjælp til for at magte denne balance?

Forretningsmodeller

- Redskaberne (projektplan, observation, interview, didaktisk analyse) fungerer, men muligvis giver de mere stof, end vi (forlagene?) har behov for?
- Kan udgiften til evaluering betale sig for forlaget?
- Muligvis, men der kan nok laves modeller, der er mindre omkostningstunge

Vidensdeling

- Dilemma: Læremiddel.dk er nationalt videncenter, men her finansieret af forlag
- Hvordan kommer den erhvervede viden fx vores brugere på læremiddel.dk og grunduddannelserne til gode, hvis forlaget forlanger, at dele af evalueringresultatet ikke må offentliggøres?
- Skal der fx censureres i evalueringsrapporten?

Bilag 3: Observationskriterier

www.abc.dk

Observationsbeskrivelse foretaget af _____

Klasse/hold _____

Lærer/vejleder _____

Dato _____ fra kl. _____ til kl. _____

Fag/Emne _____

Piger _____ drenge _____

Lokale _____

Bordopstilling/Lokaleplan: evt. skitse af observationsrummet med markering af elevpladser

Rammebeskrivelse:

Beskrivelse af aktiviteter i observationsrummet:

(lærerprofil og elevprofiler, lærerhandlinger, elevhandlinger, interaktion mellem personer, valg af metoder, rækkefølge, brug af bestemte kompetencer etc.)

Undervisningsdifferentiering - træningsrummet

- Er det klart for eleverne, hvad det skal i gang med ved timens start?
- Kan eleverne gå i gang med opgaven på egen hånd?
- Kan eleverne selv løse evt. problemer eller lægger materialet op til et kollaborativt træningsrum?
 - Arbejder eleverne primært enkeltvis eller parvis?

Startside Indsæt Sidelayout Referencer Forsendelser Gennemse Vis Tilføjelsesprogrammer UCL

Udklipsholder Sæt ind

Times New Roman 12 A A ab x₂ x² Aa ab A

Skift typografier

AaBbCcI AaBbCcI AaBbC Fremhæv Normal Overskri...

Søg Erstat Marker Redigering

Styrker, svagheder og læsesyn

Harmonerer materialets syn på læsning med dit læsesyn? Hvis ikke: hvordan adskiller materialets læsesyn sig fra dit?

Hvordan oplever du kvaliteten af de bøger, som eleverne læser i ABC.dk?

Hvordan vurderer du materialets arbejde med elevernes forforståelse, af det de skal læse?

Hvad vurderer du som den største danskfaglige styrke ved materialet?

Hvad vurderer du som den største pædagogiske styrke ved materialet?

Hvad vurderer du som den største danskfaglige svaghed ved materialet?

Hvad vurderer du som den største pædagogiske svaghed ved materialet?

Teknik og vejledning

Hvordan vurderer du den stemme, der læser materialets tekster op?

Fungerer stemmen godt, når den skal læse de tekster op, som eleverne selv skriver?

Hvordan oplever du brugen af materialets *Tilrettelægger*? Er *Tilrettelæggeren* brugervenlig, eller har du forslag til justeringer?